Asiantuntijalausunto 23.10.2018

Lausunto asunto- ja ympäristöjaostolle 24.10 klo 11.45

Teema: Korjausavustuksiin käytetyt määrärahat vuosina 2017 ja 2018, erikseen mom. 35.20.55 ja mom. 35.20.60. Kuinka paljon määrärahaa jäi käyttämättä ja mistä syystä? Selvitys vuoden 2017 myöntämättä jääneistä esteettömyys- ja hissiavustuksista.

Vuoden 2017 korjausavustusmäärärahat

Määrärahat ja niiden käyttö

Mom. 35.20.55 Avustukset korjaustoimintaan: 20 milj. euroa (siirtomääräraha 3 v.)
Mom. 35.20.60 Siirto valtion asuntorahastosta: 26 miljoonaa euroa (valtuus myöntää avustuksia Valtion asuntorahaston varoista). Vuoden 2017 varsinaisessa talousarvossa valtuus oli 15 miljoonaa euroa ja sitä lisättiin 11 miljoonalla eurolla 1. lisätalousarviossa (Eduskunnan kirjelmä EK 24/2017 vp (30.6.2017)

Valtion asuntorahaston korjausavustuksiin osoitetusta 26 miljoonan euron valtuudesta käyttämättä jäi 24 615 226 euroa. Käyttämättömät Valtion asuntorahaston varoista myönnettävien avustusten valtuudet eivät siirry tuleville vuosille.

Talousarvion 20 miljoonan euron siirtomääräraha jäi käyttämättä 7 238 061 euroa. Tämä siirtomääräraha siirtyi käytettäväksi kuluvan vuoden aikana.

Vuonna 2017 korjausavustuksiin käytettävissä olleesta 46 miljoonasta jäi määrärahoja käyttämättä yhteensä 32 miljoonaa euroa.

Keskeisin syy käyttämättömiin määrärahoihin oli hissiavustusten hakemiseen tullut viive, joka johtui taloyhtiöiden päätöksenteosta. Yhtäkään uusien hissien rakentamiseen tehtyä hissiavustushakemusta ei hylätty. Kaikkiin hissiavustushakemuksiin joihin oli mahdollista tehdä päätös, tehtiin päätös vuoden 2017.

Osoite
PL 30
Vesijärvenkatu 11 A
15141 Lahti

Adress
PB 30
Vesijärvenkatu 11 A
15141 Lahtis

Puhelin • Telefon
029 525 0800

E-mail
kirjaamo.ara@ara.fi
etunimi.sukunimi@ara.fi
förnamn.släktnamn@ara.fi

Web
www.ara.fi

Asiantuntijalausunto 23.10.2018

Hissiavustusten määrän pienentyminen vuonna 2017

Uusien hissien rakentamiseen avustuksia myönnettiin 11,2 miljoonaa euroa (v. 2016 23,9 milj.euroa)

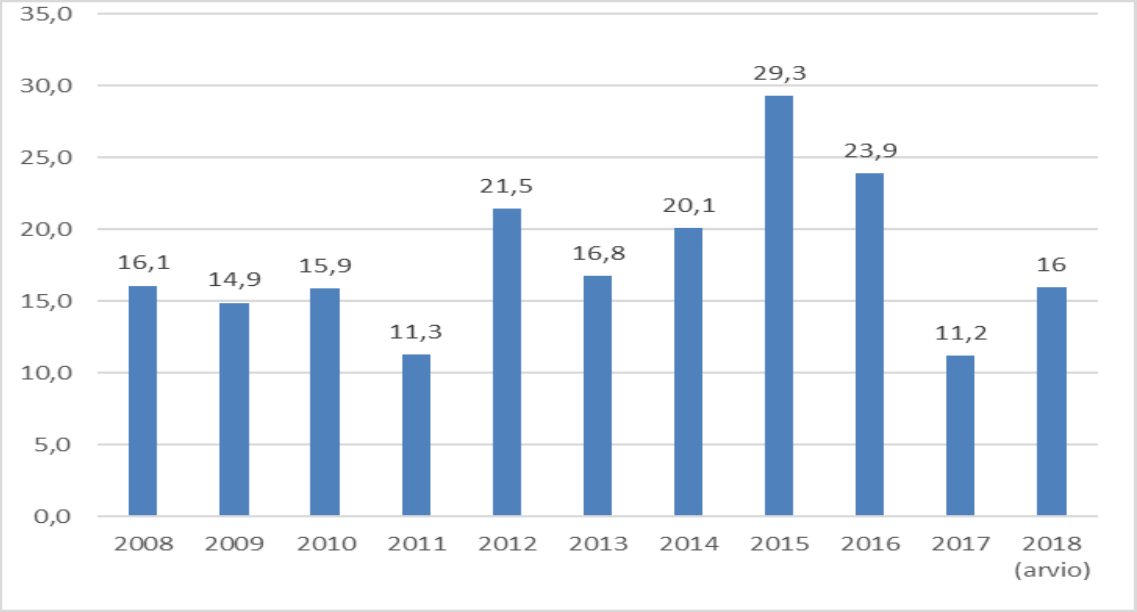

Vuoden 2017 alusta avustuksen maksimiprosentti muuttui 50 %:sta 45 %;iin. Tämä aiheutti sen, että asunto-osakeyhtiöt, jotka olivat hakeneet avustusta vuonna 2016 (tehneet yhtiökokouspäätöksen keväällä tai syksyllä 2016), mutta hissin rakennushanke ei ehtinyt edetä vielä vuonna 2016 siihen vaiheeseen, että sille olisi voitu myöntää avustus, joutuivat pääosin tekemään uuden yhtiökokouspäätöksen keväällä 2017. Tämä johtui siitä, että yleensä yhtiökokouksissa on tehty päätös ryhtyä hissin rakentamiseen sillä edellytyksellä, että siihen saadaan 50 % avustus.

Osaltaan kysynnän pienentymiseen on todennäköisesti vaikuttanut myös vuosien 2015-2016 myönnettyjen hissiavustusten aiempia vuosia korkeampi määrä, yhteensä 53,2 miljoonan euron avustukset uusien hissien rakentamiseen.

ARA teki hissiavustuksiin liittyen markkinakatsaustiedustelun lokakuussa 2017, jossa kysyttiin hissiasennusten kysyntätilannetta, avustusprosentin muuttumisen vaikutusta ja ARAn verkkoasioinnin vaikutusta avustusten hakemiseen. Kyselyn perusteella vuotta 2017 pidettiin edellisvuotta hiljaisempana ja todettiin, että hankkeiden liikkeelle lähdössä on

Osoite
PL 30
Vesijärvenkatu 11 A
15141 Lahti

Adress
PB 30
Vesijärvenkatu 11 A
15141 Lahtis

Puhelin • Telefon
029 525 0800

E-mail
kirjaamo.ara@ara.fi
etunimi.sukunimi@ara.fi
förnamn.släktnamn@ara.fi

Web
www.ara.fi

hitautta, vaikka tarpeita olisi. Useammasta kunnasta raportoitiin kysynnän pienentymistä ja muun muassa Helsingin hissiasiamiehen mukaan taloyhtiöiden yhteydenotot olivat pienentyneet 37 % edellisestä vuodesta.

Avustusprosentin pienentymistä sinänsä ei pidetty merkittävänä syynä hakemusten vähenemiseen, vaan vaikutukset ovat tulleet taloyhtiöiden päätöksenteon kautta. Myöskään ARAn verkkoasiointiin siirtymisellä ei nähty olevan vaikutusta hakemiseen.

Esteettömyysavustukset vuonna 2017

Vuonna 2017 esteettömyysavustuksia ARA myönsi yhteensä 1,2 miljoonaa. Määrä on hieman pienempi kuin edellisenä vuonna (1,5 milj. euroa vuonna 2016), mutta suurempi kuin vuosina 2013-2014.

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden korjausavustukset vuonna 2017

Avustusten myöntäminen siirtyi vuoden 2017 alusta kunnista ARAan. Siirto vaikutti hakemusten määrään ja muutoksen myötä hakemusten määrä pieneni selvästi. Vuonna 2017 ARA myönsi ko. avustuksia yhteensä 1,8 miljoonaa euroa. Määrä on selvästi pienempi kuin mitä kunnat ovat aiempina vuosina myöntäneet. Kuntien myöntämien avustusten määrä vanhusväestön ja veteraanien asuinolojen parantamiseen oli vuonna 2015 7,1 milj. euroa ja vuonna 2016 yhteensä 8,1 miljoonaa euroa

Vuoden 2018 korjausavustusmäärärahat

Määrärahat ja niiden käyttö

Mom. 35.20.55 Avustukset korjaustoimintaan: 16,5 milj. euroa (siirtomääräraha 3 v.)
Mom. 35.20.60 Siirto valtion asuntorahastosta: 20 miljoonaa euroa (valtuus myöntää avustuksia Valtion asuntorahaston varoista).
Lisäksi vuoden 2017 talousarvion 20 miljoonan euron siirtomäärärahasta jäi käyttämättä 7 238 061 euroa, joka on käytettävissä kuluvana vuonna.
Yhteensä vuodelle 2018 on ollut käytettävissä korjausavustuksiin 43,7 miljoonaa euroa.

Varoja on sidottu ensin vuoden 2017 talousarvion siirtomäärärahasta (7,2 milj. euroa), joka tulee lähes kokonaan käytetyksi.

Osoite
PL 30
Vesijärvenkatu 11 A
15141 Lahti

Adress
PB 30
Vesijärvenkatu 11 A
15141 Lahtis

Puhelin • Telefon
029 525 0800

E-mail
kirjaamo.ara@ara.fi
etunimi.sukunimi@ara.fi
förnamn.släktnamn@ara.fi

Web
www.ara.fi

Asiantuntijalausunto 23.10.2018

Valtion asuntorahaston 20 miljoonan euron valtuudesta on sidottu (18.10.2018 tilanne) 9,6 miljoonaa euroa. Hakemustilanteen perusteella 20 miljoonan euron valtuus tulee riittämään. Arvio koko vuoden valtuuden käytöstä on noin 16-17 miljoonaa euroa.

Vuonna 2018 korjausavustuksiin käytettävissä olleesta 43,7 miljoonasta määrärahoja jää käyttämättä yhteensä 20-21 miljoonaa euroa.

Vuoden 2018 määrärahojen käyttö ja toimenpiteitä korjausavustusten käytön edistämiseksi

Myönnettyjen korjausavustusten määrä nousee tänä vuonna selvästi vuoteen 2017 verrattuna:
-kaikki avustukset yhteensä 14,2 miljoonasta noin 23-24 miljoonaan
-hissiavustukset 11,2 miljoonasta noin 16 miljoonaan
-esteettömyysavustukset 1,2 miljoonasta noin 5 miljoonaan (kasvun taustalla erityisesti 9.4.2018 tehty laajennus liittyen avustuksen käyttöön hissien esteettömyyteen liittyvissä korjauksissa)
-ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden 1,8 miljoonasta noin 3,2 miljoonaan euroon

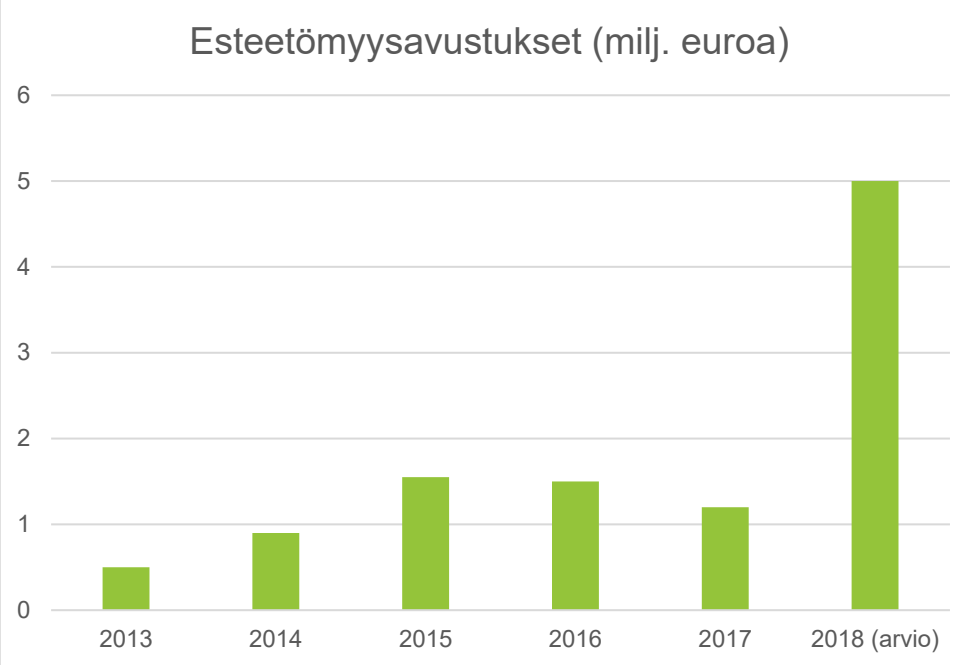

Osoite
PL 30
Vesijärvenkatu 11 A
15141 Lahti

Adress
PB 30
Vesijärvenkatu 11 A
15141 Lahtis

Puhelin • Telefon
029 525 0800

E-mail
kirjaamo.ara@ara.fi
etunimi.sukunimi@ara.fi
förnamn.släktnamn@ara.fi

Web
www.ara.fi

Asiantuntijalausunto 23.10.2018

Toimenpiteitä avustusten käytön edistämiseksi

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden tulo- ja varallisuusrajojen korotukset

Asuntojen ja asuinhuoneistojen korjausavustuksista annetun lain (1087/2016) 11§:n mukaan hakijan ruokakunnan tulee olla sosiaalisesti sekä tulojensa ja varallisuutensa vähäisyyden vuoksi kokonaisuutena arvioiden sellaisessa asemassa, että avustuksen myöntäminen on tarpeen korjaus- tai muiden avustettavien toimenpiteiden toteuttamiseksi. Tulojen osalta arviointi tapahtuu korjausavustusasetuksen 4 §:ssä olevien tulorajojen mukaisesti. Varallisuuden arviointi perustuu puolestaan ARAn vuosittain antamaan ohjeeseen vähäisestä varallisuudesta.

Valtioneuvosto korotti ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden asuntojen korjausavustusten tulorajoja 1.7.2018 alkaen. Muutoksen myötä aiempaa useammat avustuksen tarpeessa olevat pienituloiset ikääntyneet ja vammaiset hakijat voivat saada tukea korjaamiseen. Muutoksen jälkeen korjausavustusta voidaan myöntää sellaisille kotitalouksille, joissa yhden henkilön bruttotulot eivät ylitä 2 000 euroa kuukaudessa. Uudistusta ennen avustusta sai, jos bruttotulot eivät ylittäneet 1 760 euroa kuukaudessa. Jos kotitalouteen kuuluu useampia henkilöitä, tulorajat nousevat henkilömäärää vastaavasti.

Yleisin syy ikääntyneen henkilön asunnon korjausavustuksen myöntämättä jättämiseen on varallisuus tai siitä jäämättä saanut selvitys. Lisätäkseen mahdollisuutta avustusten käyttöön ARA muutti keväällä ohjeistustaan varallisuusarvioinnin osalta siten että oman asunnon lisäksi korjaustoimenpiteen jälkeen jäävän vähäisen varallisuuden alarajaa nostettiin 5 000 eurolla.

Muutoksen jälkeen varallisuutta koskeva ohjeistus on oheinen:

Pääsääntöisesti korjaustoimenpiteen jälkeen jäävänä vähäisenä varallisuutena pidetään kahden ensimmäisen ruokakunnan jäsenen osalta noin 15 000 €/henkilö ja tämän jälkeen noin 10 000 €/henkilö.

Osoite
PL 30
Vesijärvenkatu 11 A
15141 Lahti

Adress
PB 30
Vesijärvenkatu 11 A
15141 Lahtis

Puhelin • Telefon
029 525 0800

E-mail
kirjaamo.ara@ara.fi
etunimi.sukunimi@ara.fi
förnamn.släktnamn@ara.fi

Web
www.ara.fi

Viestinnän toimenpiteet

ARA on lähettänyt kuntiin lehti-ilmoituspohjat avustuksista ilmoittamiseen. Osa kunnista on julkaissut ilmoituksen ja monet hakijat ovat kertoneet puhelimessa saaneensa tiedon lehdestä. Lisäksi ARA on itse julkaissut ilmoituksia eri lehdissä.

Virasto on osallistunut aktiivisesti erilaisiin tilaisuuksiin (Hyvä Ikä -messut, Kuntamarkkinat, Isännöintipäivät) ja jakanut esitteitä. Lisäksi on kierretty ja edelleen kierretään eri kaupungeissa kertomassa avustuksista. Kiertueilla avustuksia on markkinoitu kauppakeskuksissa ja pidetty luentoja kirjastoissa. Ilmoitus kiertueista on julkaistu ARAn nettisivuilla, paikkakunnan sanomalehdessä ja tavoitteena on saada paikallisradioon haastattelu. Myös vanhusneuvostoja on informoitu tilaisuuksista. Lisäksi kunnat mainostavat kiertueita omilla nettisivuillaan.

Postinen-julkaisussa julkaistaan ilmoitus ikääntyneiden korjausavustuksista kuluvan vuoden marraskuussa (levikki 3,5 milj. taloutta). Lisäksi on suunnitteilla kehittämistyönä tehtävä informaatiopaketti kunnan sosiaalialan henkilöstölle, omaisille ja asiakkaille.

Viestinnän suunnitelmallisuuden ja keskeisten yhteistyökumppaneiden aktivoimiseksi mukaan viestinnän toimenpiteisiin ARA valmistelee viestintäsuunnitelman marraskuun aikana. Viestintäsuunnitelman kehittäminen toteutetaan yhteistyössä ARAn ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa (ympäristöminiteriö, Kuntaliitto, Vanhustyönkeskusliiton Korjausneuvonta, Omakotiliitto ja Eetu Ry.)

Korjausavustushakemusten käsittelyprosessin kehittäminen ARA:ssa

Hakemusten käsittelyprosessia kehitetään siten, että käsittely on mahdollisimman sujuvaa. Hakemuksista ja hakuprosessista on parhaillaan käynnissä asiakaskysely. Asiakaskyselyn tuloksia hyödynnetään kehittämisessä.

Viranomaisviestinnän esteettömyyttä lisätään kehittämällä korjausavustusten avustusehtojen ja hakuohjeiden sekä ARAn päätöskirjeiden ymmärrettävyyttä. Lisäksi pohditaan ratkaisuja, jotta asiakkaille ei tarvitsisi lähettää niin paljon lisäselvityspyyntöjä liitteiden saamiseksi.

Osoite
PL 30
Vesijärvenkatu 11 A
15141 Lahti

Adress
PB 30
Vesijärvenkatu 11 A
15141 Lahtis

Puhelin • Telefon
029 525 0800

E-mail
kirjaamo.ara@ara.fi
etunimi.sukunimi@ara.fi
förnamn.släktnamn@ara.fi

Web
www.ara.fi

Asiantuntijalausunto 23.10.2018

Virasto tekee yhteistyötä verottajan kanssa ja verottajalta saadaan hakijoiden tulotiedot ja osa varallisuutta koskevista tiedoista hakemusten käsittelyä varten.

Lahdessa 21.10.2018

Kimmo Huovinen
apulaisjohtaja

Osoite
PL 30
Vesijärvenkatu 11 A
15141 Lahti

Adress
PB 30
Vesijärvenkatu 11 A
15141 Lahtis

Puhelin • Telefon
029 525 0800

E-mail
kirjaamo.ara@ara.fi
etunimi.sukunimi@ara.fi
förnamn.släktnamn@ara.fi

Web
www.ara.fi